

SETEMBRE 2018 -
GENER 2019CENTRE
DE RECERCA
I DEBATMUHBA
MUSEU D'HISTÒRIA
DE BARCELONADIÀLEGS
FORMACIÓ
JORNADES
PUBLICACIONS
SEMINARIS

JORNADES I SEMINARIS

El futbol construeix ciutats.
Barcelona i el futbol al segle xx

A tot arreu, el futbol ha canviat les ciutats i ho continua fent avui. Ha estat la base per al sorgiment de clubs esportius i ha contribuït a l'articulació de noves formes de lleure. Ha vist créixer un nou espectacle esportiu i ha ajudat a crear identitats des del barri fins a la ciutat i la nació. També ha estat fonamental per construir una trama urbana i un perfil de ciutat a la mida dels estadis, per integrar col·lectius nouvinguts, per articular un relat comunicatiu i per crear una indústria amb un gran influx econòmic. Són tantes les connexions entre el futbol i les ciutats que és imprescindible posar-les sobre la taula i analitzar-les. Sota l'empareda de l'impacte d'aquest esport, s'organitza una taula rodona per presentar el projecte d'una exposició i un simposi internacional sobre el futbol i per reflexionar sobre aquest fenomen i la ciutat al segle xx.

Dijous 27 de setembre, de 16 a 20 h
MUHBA Plaça del Rei, Sala de Martí l'Humà
Entrada gratuïta. Es recomana reserva prèvia.

Nens jugant a futbol, F. Català-Roca, Arxiu Històric del COAC, dècada de 1960.

Patrimonis blaus: innovar en el relat
de l'aigua i la ciutat

Paisatges urbans emergents. Sessió XIII
Amb una tradició històrica ja bimil·lenària, el diàleg aigua i ciutat, aigua i territori, ha deixat una profunda empremta en el cas de Barcelona. Aquest ric i interessant patrimoni des de la nostra mirada actual se'ns mostra amb una gran potencialitat que cal reivindicar. Tot cercant la relació entre urbs, territori, ciutadania i medi ambient, aquest seminari es dedicarà a donar a conèixer i intercanviar propostes de redescobriments de les fonts, les mines i els pous seculars del pla de Barcelona, i també de valoració i reivindicació dels sistemes de canalització de l'aigua portada des de l'exterior de Barcelona.

Dissabte 29 de setembre i dissabte 27 d'octubre,
de 10 a 14 h
Casa de l'Aigua de la Trinitat Nova, sala d'actes
C. Garbí, 2. 08033 Barcelona
Entrada gratuïta. Es recomana reserva prèvia.

MUHBA Bon Pastor: la construcció
participativa d'un museu de l'habitatge

El 1929 es van construir quatre polígons de cases barates a la ciutat, i el conjunt del Bon Pastor en va ser el més poblat, amb 784 habitatges. A l'illa ubicada entre els carrers de Tàrraga-Claramunt i Bellmunt-Barnola es museïtzaran vuit cases: quatre mostraran l'evolució dels habitatges en diferents períodes, i les altres quatre seran espais expositius que serviran per explicar, a partir de l'habitatge obrer, la història de Barcelona des del Bon Pastor. En aquestes dues sessions s'explicaran les diferents fases del projecte de la mà dels professionals que, des de diversos àmbits, treballen en la museïtzació de les cases barates del Bon Pastor.

Dimecres 17 d'octubre, de 15.30 a 19.30 h,
i dimecres 21 de novembre, de 15 a 20.30 h
Biblioteca del Bon Pastor.
C. Estadella, 64
Entrada gratuïta. Es recomana reserva prèvia.

Restes i rastres: memòries obreres,
patrimoni i nous usos socials dels espais
industrials

Després dels fenòmens de desindustrialització, en algunes conurbacions europees els espais i les arquitectures industrials en desús s'han transformat en nous centres d'expressió de realitats econòmiques, socials i culturals diferents. Amb el propòsit de debatre, reflexionar i fer balanç sobre les formes de resignificació i els nous usos atribuïts a aquests espais industrials, l'Arxiu Històric de CCOO de Catalunya, en col·laboració amb el MUHBA, organitza una jornada internacional.

Divendres 19 d'octubre, de 9.30 a 19 h
Fabra i Coats. Espai Josep Bota
C. Sant Adrià, 20. 08030 Barcelona
Entrada gratuïta. Es recomana reserva prèvia.

Repensant la figura de Gaudí

Amb motiu de la celebració de la Biennal del Pensament, la Direcció d'Arquitectura Urbana i Patrimoni d'Ecologia Urbana junt amb l'ICUB, i amb la col·laboració del MUHBA, organitza unes jornades de reflexió entorn el Patrimoni però centrat en la figura d'Antoni Gaudí. Es pretén començar a elaborar un discurs propi al voltant del personatge i, sobre tot de la seva obra, al marge de la pressió turística i mediàtica en el que s'ha transformat i des de una perspectiva bàsicament barcelonina. Es plantegen quatre taules rodones centrades en la reflexió al voltant de la seva figura i arquitectura però posant èmfasi en la seva comprensió des de noves òptiques en un moment que la seva obra es veu desbordada en ser entesa com una icona turística. Considerant el debat ciutadà obert al voltant del Park Güell, es centrarà la dinàmica sobre aquest espai únic, de titularitat municipal, que també és Monument Patrimoni de la Humanitat per part de la UNESCO.

Dimarts 23, dimecres 24, dijous 25
i divendres 26 d'octubre, a les 18.30h
MUHBA Casa del Guarda del Park Güell.
C. d'Olot, s/n
Entrada gratuïta. Es recomana reserva prèvia.

Color, luxe i moda a l'època romana. Pedres
precioses i ornamentals i les seves imitacions

La imitació ha estat un fenomen comú al llarg de la història i encara ho és. En totes les èpoques ha abraçat molts àmbits i s'ha manifestat en diferents tipus i classes de materials, formes i decoracions. Malgrat que un dels objectius fos reproduir objectes originals manufacturats en matèries primeres cares i molt apreciades en rèpliques més barates per afavorir la comercialització i difusió dels models, això no significa que els productes resultants, menys costosos econòmicament, estiguessin a l'abast de qualsevol classe social i, en algunes peces, ens situen davant d'obres que es poden qualificar d'úniques. L'objectiu de les jornades és presentar el fenomen de les imitacions en època romana, analitzar el concepte de luxe, la rellevància del color i el significat dels recipients i els elements de guarniment personal fabricats en diferents matèries primeres o amb revestiments parietals en pedra, vidre i pintura. En definitiva, el paper social que la cultura material ha desenvolupat en la normalització i l'accés a una estètica.

Dijous 15 i divendres 16 de novembre, de 9 a 20 h
MUHBA Plaça del Rei, Sala de Martí l'Humà
Entrada gratuïta. Es recomana reserva prèvia.

El llegat del patrimoni industrial.
El cas de Barcelona

El projecte d'investigació universitària "El llegat mediàtic del patrimoni industrial" (projecte guanyador de la convocatòria del 2016 del programa RecerCaixa), concedit a la UdL, promou, en col·laboració amb el MUHBA, aquesta jornada com un punt de trobada entre diversos actors que conviuen amb el denominat patrimoni industrial de Barcelona. L'objectiu és reflexionar entorn de les experiències que han tingut lloc a Barcelona en la gestió d'aquest llegat i les expectatives que sorgeixen en noves formes de gestió. Les ponències es dedicaran a l'exposició de casos actius de tractament del llegat, com pot ser l'aprofitament del valor d'ús dels espais fabrils, l'emmagatzematge i ús de fonts documentals escrites i orals vinculades a la industrialització, i el retrobament de la identitat als barris industrials en mans de moviments veïnals reivindicatius, entre d'altres.

Dijous 29 de novembre, de 9 a 19 h
MUHBA Plaça del Rei, Sala de Martí l'Humà
Entrada gratuïta. Es recomana reserva prèvia.

Comparatistes sense comparatisme.
La literatura comparada a Catalunya
i Barcelona.

En el marc del postgrau d'Història de l'Europeisme Cultural a Catalunya, s'organitza el III Simposi Internacional Comparatistes sense Comparatisme, sobre la Literatura Comparada a Catalunya i Europa. La literatura comparada té una tradició que es pot considerar lògica i paradoxal alhora. D'una banda, per la història de la modernitat cultural a Catalunya —i especialment a Barcelona— la seva crítica literària té una dimensió internacional, cosmopolita, coherent amb la relació de la literatura catalana amb les literatures europees. Crítics literaris de talent, voluntat i mirada comparatista que, rellegits en aquesta clau, mostren una història alternativa de la literatura comparada al nostre país i en el conjunt d'Europa. Aquest simposi és la tercera edició d'un projecte obert, que va tenir lloc el febrer de 2016 i el desembre de 2017, que busca desenvolupar una perspectiva el més completa possible de la Història de la Literatura Comparada a Catalunya.

Dimecres 12, dijous 13 i divendres
14 de desembre de 2018, de 10 a 14 h
MUHBA Vil·la Joana, Crta. de l'Església, 104
(Vallvidrera)
Entrada gratuïta. Es recomana reserva prèvia.

Europeisme, perspectiva des de Barcelona

Catalunya és un dels pocs racons del continent on pràcticament no hi ha euroscepticisme. Aquest fet, extraordinari, no és pas balder ni casual. I mereix més atenció, no ja per Catalunya sinó, sobretot, per Europa, on no se solen trobar zones d'entusiasme tan clares. L'explicació no és cap altra que la trama intel·lectual i literària que sempre s'ha considerat, des de Barcelona, una part d'Europa, en una relació de lectures, viatges i propostes que ha donat com a resultat una claríssima vocació europeista ben visible en la tradició literària. L'objectiu d'aquest seminari és presentar la tradició de l'europeisme cultural a Catalunya des del punt de vista de la història comparada dels intel·lectuals.

Dissabte 15 de desembre de 2018, de 10 a 14 h
MUHBA Vil·la Joana, Crta. de l'Església, 104
(Vallvidrera)
Entrada gratuïta. Es recomana reserva prèvia.

Barcelona hospitalària. Pensar
històricament els hospitals i la ciutat,
segles XIV-XVIII

Atesa la recerca feta els darrers anys sobre les institucions assistencials, es proposa revisar, debatre i formular noves propostes per contribuir al coneixement sobre la història hospitalària barcelonina. Especialistes de diferents àmbits acadèmics i diverses perspectives d'anàlisi presentaran les seves recerques amb la voluntat d'intercanviar informacions sobre el paper de l'hospital a la ciutat, incidint en les seves interaccions i relacions i, de la mateixa manera, aprofundint en com s'ha fet front a les malalties i com s'ha proporcionat assistència a la població barcelonina des de l'època medieval fins a l'actualitat.

Dijous 17 i divendres 18 de gener de 2019,
de 10 a 19 h
MUHBA Plaça del Rei, Sala de Martí l'Humà
Entrada gratuïta. Es recomana reserva prèvia.

Entrades reials a Barcelona

Al llarg dels segles, les entrades reials foren moments essencials que reflectien, mitjançant l'emblemàtica, les relacions polítiques entre la monarquia i la ciutat. Les entrades tenien una naturalesa doble: formaven part de les festivitats urbanes alhora que constituïen el cicle festiu i de celebracions de la monarquia. Especialment, representaven un moment idoni per a l'escenificació i la projecció del poder monàrquic. Així, la cerimònia de l'entrada reial, simbiosi de processó cívica i religiosa a la vegada, esdevenia una ocasió única per a la negociació política, social i fins i tot identitària. Aquest seminari reuneix diferents experts sobre la història de la cultura de la ciutat de Barcelona a l'edat moderna.

Dijous 24 de gener i dijous 31 de gener de 2019,
de 17 a 20 h
MUHBA Plaça del Rei, Sala de Martí l'Humà
Entrada gratuïta. Es recomana reserva prèvia.

Informació detallada dels programes:
vegeu barcelona.cat/museuhistoria

DIÀLEGS D'HISTÒRIA URBANA I PATRIMONI

Els Diàlegs d'Història Urbana i Patrimoni constitueixen el format més flexible per explorar noves idees i per comunicar estudis sobre la trajectòria de la ciutat, el seu patrimoni historicoartístic i les representacions urbanes de Barcelona i altres ciutats.

179. Història del Poble Espanyol

Sandra Moliner, UPC
Dilluns 17 de setembre, a les 19 h

180. Higiene i confort en els interiors domèstics de l'Eixample de Barcelona, 1888-1917

Pilar Cano Rojas, historiadora de l'art
Dilluns 1 d'octubre, a les 19 h

181. Palaus i programes decoratius a la Barcelona del setcents

Rosa Subirana, UB. Dilluns 15 d'octubre, a les 19 h

182. Barcelona, abans i després de la ràtzia d'al-Mansur

Dolors Bramon, historiadora; Enric Calpena, periodista, i Josep Maria Salrach, historiador
Dilluns 29 d'octubre, a les 19 h

183. El Congrés de Sants de 1918. La resposta sindical a les noves situacions

María Cruz Santos, historiadora
Dilluns 12 de novembre, a les 19 h

184. Descoberta i posada en valor del baluard del Mercat de Sant Antoni

Emiliano Hinojo García, arqueòleg, i Alejandra Miró Mangín, restauradora
Dilluns 26 de novembre, a les 19 h

185. Qui i com eren els habitants de Barcino

Isabel Rodà, UB. Dilluns 10 de desembre, a les 19 h

186. Polítiques alimentàries de subsistència a la Barcelona del segle XVIII: els preus i els seus efectes en la redistribució econòmica i el benestar social

Mercè Renom, historiadora
Dilluns 14 de gener, a les 19 h

187. L'empremta jueva a la Guerra Civil Espanyola, 1936-1939

Manu Valentín, historiador. Dilluns 28 de gener, a les 19 h

MUHBA Plaça del Rei, Sala de Martí l'Humà
Entrada gratuïta. Es recomana reserva prèvia.

DIÀLEGS D'HISTÒRIA I LITERATURA

Calidoscopis

“El dia que va morir Marilyn” de Terenci Moix i les revolucions del 68

Josep-Anton Fernández, IRL; Sebastià Portell, escriptor i Teresa Gimpera, actriu

Diumenge 28 d'octubre, d'11 a 13h

“La Setmana Tràgica i l'Oda nova a Barcelona” de Joan Maragall

Glòria Casals, UB; Pere Maragall, historiador i Jordi Valls, escriptor

Diumenge 2 de desembre, d'11 a 13h

Traces

Barcelona 92: els millors Jocs Olímpics de la nostra vida... (25 de juliol del 1992)

Núria Benach, UB; Alfred Bosch, polític i escriptor i Ada Castells, periodista

Diumenge 18 de novembre, d'11 a 13h

La fundació del Barça (29 de novembre del 1899)

Josep M. Solé Sabaté, UAB; Jordi Finestres, periodista i Josep M. Fonalleras, escriptor

Diumenge 20 de gener, d'11 a 13h

MUHBA Vil·la Joana. Ctra. de l'Església, 104 (Vallvidrera)

Entrada gratuïta. Es recomana reserva prèvia.

DIÀLEGS DEL PARK

Park Güell: política, ideologia i símbol

Juanjo Lahuerta, UPC

1a part: dilluns 5 de novembre, a les 19h
2a part: dilluns 3 de desembre, a les 19 h

MUHBA Casa del Guarda del Park Güell.
C. d'Olot, s/n

Entrada gratuïta. Es recomana reserva prèvia.

FORMACIÓ

Relats urbans.

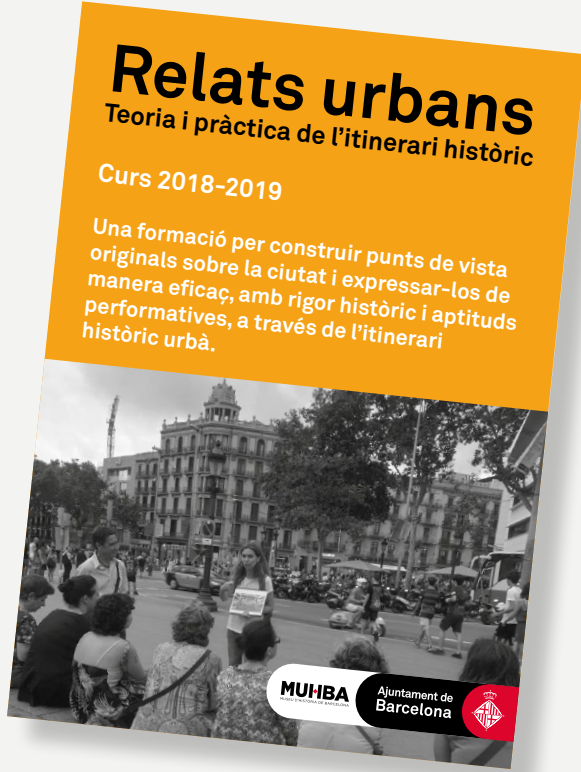
Teoria i pràctica de l'itinerari històric

El curs ofereix formació especialitzada per a la ideació i la interpretació d'itineraris urbans, amb l'objectiu de mostrar nous mecanismes de descoberta i presentació dels actius històrics i patrimonials de Barcelona. L'objectiu del curs és complementar l'estudi rigorós de la història urbana, el patrimoni històric i la seva gestió, així com el turisme cultural barceloní, amb el coneixement de tècniques pròpies de la performativitat escènica aplicades a l'itinerari urbà.

Sessions informatives: dimecres 12 i dijous 20 de setembre de 2018, a les 19 h

MUHBA Plaça del Rei, Sala de Carreras Candi

Més informació a: //museuhistoria.bcn.cat

Intervenció en el paisatge i gestió del patrimoni

Màster organitzat per la UAB amb la col·laboració del MUHBA

L'objectiu és la formació d'experts capacitats per elaborar i dissenyar projectes d'intervenció i gestió del paisatge i del patrimoni, considerant la seva participació en equips multidisciplinaris que desenvolupin projectes d'intervenció i gestió centrats en el camp del paisatge urbà i el patrimoni històric. Es tracta d'un programa de màster internacional amb epicentre al Museu i a Barcelona, i amb tallers i pràctiques a diferents ciutats i països.

Més informació: geografia.uab.es/paisatge

MUHBA Plaça del Rei, Sala de Carreras Candi

Història de l'europeisme cultural a Catalunya

La ciutat de Barcelona és la capital d'una part d'Europa on pràcticament no hi ha euroescepticisme. Aquest fet excepcional és el resultat d'una tradició intel·lectual i literària que sempre ha tingut la mirada atenta a Europa. Per la seva posició, Barcelona dona una perspectiva especialment indicada per resseguir els debats polítics, literaris, urbanístics, socials, etc. més importants de la història europea contemporània des del punt de vista de la literatura comparada i la història comparada dels intel·lectuals. Es reflexionarà sobre com s'han construït, al llarg de la història, les capitals literàries i culturals d'Europa, s'analitzarà el concepte mateix de capital literària (al costat de capitalitat política), i s'inscriurà la reflexió sobre Barcelona en una història d'Europa com a història cultural de les ciutats.

Conferència inaugural

Europa en traducció: perspectiva des de Barcelona

Adrià Pujol, antropòleg i escriptor

Dissabte 20 d'octubre, a les 10 h

MUHBA Vil·la Joana

Crta. de l'Església, 104 (Vallvidrera)

Entrada gratuïta. Es recomana reserva prèvia.

Més informació a: stel.ub.edu/master-bcn-europa/

PRESENTACIONS I PUBLICACIONS

Mercats de ferro. La Maquinista i la modernització de Barcelona

Audiovisual produït per la Fundació del Museu Historicosocial de la Maquinista Terrestre i Marítima, SA i MACOSA per al Museu d'Història de Barcelona.

Presentació a càrrec de **Ramon Graus Rovira**, arquitecte, i de **Joan Roca i Albert**, director del MUHBA. Hi assistiran i participaran **Miquel Jorba**, director de la Fundació, i **Gabriel Moreno**, membre del patronat i president de CE d'Alstom de Santa Perpetua de la Mogoda.

Dijous 4 d'octubre, a les 18.30 h

Seu de la Fundació del Museu Historicosocial de la Maquinista Terrestre i Marítima, SA i MACOSA

C. Ferran Junoy, s/n, Parc de la Maquinista

La Maquinista Terrestre i Marítima / BCN

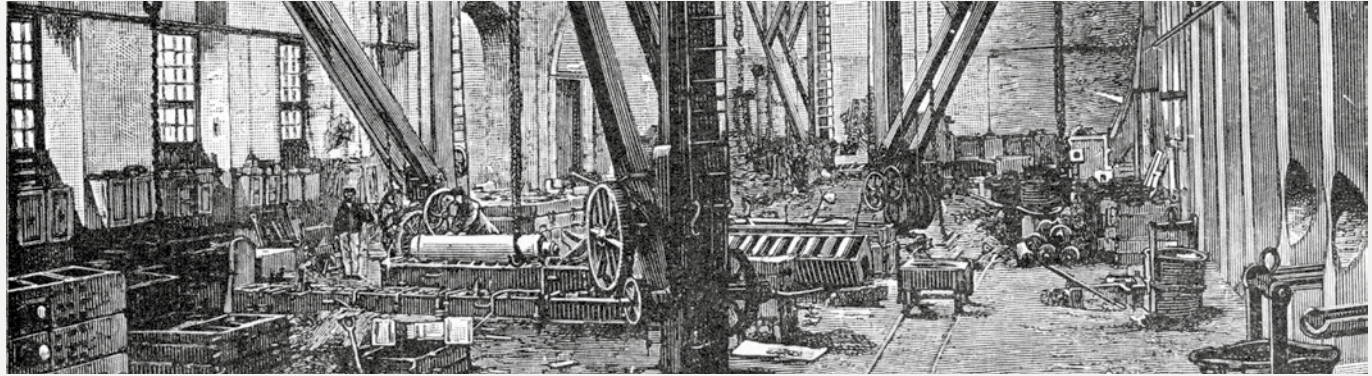
Guia d'Història Urbana

A càrrec de Marià Hispano i Vilaseca, arxiver i historiador, i Joan Roca i Albert, director del MUHBA. Hi assistiran i participaran **Miquel Jorba**, director de la Fundació, i **Gabriel Moreno**, membre del patronat i president de CE d'Alstom de Santa Perpetua de la Mogoda.

Dimecres 14 de novembre, a les 18.30 h

Seu de la Fundació del Museu Historicosocial de la Maquinista Terrestre i Marítima, S.A. i MACOSA.

C. Ferran Junoy, s/n, Parc de la Maquinista

Fàbrica Barceloneta, Gravat d'Antonio Castelucho. Extret de: Castillo, A. (1955): La Maquinista Terrestre y Marítima, personaje histórico (1855-1955), Barcelona.

El MUHBA té el suport del Cercle del Museu d'Història de Barcelona.

Patrons benefactors: El Periódico, Ara. Patrons institucionals: Societat Econòmica Barcelonesa d'Amics del País, Consell Econòmic i Social de Barcelona, Ateneu Barcelonès, Sport-Cultura Barcelona, Associació Consell de Cent, Institut Europeu de la Mediterrània, Fundació Centre Internacional de Música Antiga, Associació d'Enginyers Industrials de Catalunya, Fundació Museu Historicosocial de la Maquinista Terrestre i Marítima i Macosa, Cambra de Comerç de Barcelona, Fundació Pau Casals i FAVB. Associats: iGuzzini. Amics: Grup Julià

MUHBA
Museu d'Història de Barcelona

Reserva d'entrades i activitats:

barcelona.cat/museuhistoria

Informació:

informaciomuhba@bcn.cat

Per a qualsevol altra informació: 93 256 21 22

(de dilluns a divendres feiners, de 10 a 14 i de 16 a 19 h)

barcelona.cat/museuhistoria

facebook.com/barcelonacultura

twitter.com/bcnultura